

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Vladika a členov senátu JUDr. Jozefa Kolcuna a JUDr. Viery Petrikovej, v právnej veci žalobkyne **M. S.**, bývajúcej v Š., zastúpenej Mgr. D. Š., advokátkou v Š., proti žalovanej **Z.**, so sídlom v Š., zastúpenej advokátskou kanceláriou T., so sídlom v Š., **o neplatnosť výpovede**, vedenej na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 5 C 140/2009, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 13. apríla 2011 sp. zn. 24 Co 257/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **z a m i e t a .**

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Galanta rozsudkom z 10. mája 2010 č.k. 5 C 140/2009-261 určil, že výpoveď žalovanej z 27. apríla 2009 adresovaná žalobkyni je neplatná. Vyslovil, že o trovách konania rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia. Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobkyni bola daná výpoveď z dôvodu organizačnej zmeny v školskom roku 2009/2010. Z vykonaného dokazovania súd zistil, že žalovaná prijala rozhodnutie o organizačnej zmene č. 1/09, ktorým sa zrušilo jedno pracovné miesto učiteľa na II. vyučovacom stupni v aprobácii matematika, ale aj č. 2/09, ktorým sa zrušilo pracovné miesto učiteľa v aprobácii chémia. Práve organizačná zmena spočívajúca v zrušení miesta

učiteľa s aprobáciou matematika bola výpovedným dôvodom, pre ktorý sa žalobkyňa stala nadbytočnou. Takto skutkovo vymedzený výpovedný dôvod však vo výpovedi absentuje a žalobkyňa iba z výpovede doručenej jej žalovanou nemá vedomosť o dôvode, pre ktorý sa stala nadbytočnou. V ďalšom bol súd toho názoru, že žalobkyňa s rozhodnutím č. 1/09 oboznámená nebola. K tomuto záveru súd dospel i napriek zápisnici z 27. apríla 2009 a výpovedi svedkov. Ďalej súd prvého stupňa uviedol, že príčinnú súvislosť medzi organizačnou zmenou a nadbytočnosťou žalovaná však preukázala. K ďalším námietkam žalobkyne, a to ohľadne ponuky inej vhodnej práce (ako ďalšej hmotnoprávnej podmienky platnosti výpovede), zaujal súd prvého stupňa stanovisko, že zo strany žalovanej zákonné ustanovenia Zákonníka práce neboli porušené.

Krajský súd v Trnave na odvolanie žalovanej rozsudkom z 13. apríla 2011 sp. zn. 24 Co 257/2010 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že žalobu o určenie, že výpoveď žalovanej z 27. apríla 2009 adresovaná žalobkyni je neplatná, zamietol. Odvolací súd vo svojom odôvodnení uviedol, že rozhodnutie zamestnávateľa o organizačnej zmene nemá povahu právneho úkonu podľa § 34 Občianskeho zákonníka, je len hmotnoprávnym predpokladom (skutočnosťou) pre právny úkon a súd nemôže preskúmať jeho platnosť, skúma len, či bolo prijaté a či ho prijal zamestnávateľ. Odvolací súd poukázal na konštantnú judikatúru, v zmysle ktorej musí byť výpovedný dôvod v písomnej výpovedi uvedený tak, aby bolo zrejmé, aké boli skutočné dôvody, ktoré viedli druhého účastníka pracovného sporu k tomu, že rozviazal pracovný pomer, aby nevznikli pochybnosti o tom, čo chcel účastník prejavíť, t.j. ktorý zákonný výpovedný dôvod uplatnil, a aby bolo zaistené, že uplatnený výpovedný dôvod nebude môcť byť dodatočne menený. Vo výpovedi je výpovedný dôvod vymedzený použitím ustanovenia § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce, prijatou organizačnou zmenou pre školský rok 2009/2010, v dôsledku ktorej sa žalobkyňa stala pre žalovanú nadbytočnou, s tým, že zamestnávateľ ju ďalej nemôže zamestnávať v pracovnom pomere. Predmetná organizačná zmena bola u žalovanej najprv predmetom trištvrtoročnej klasifikačnej porady 16. apríla 2009. Po porade vydal riaditeľ školy 20. apríla 2009 rozhodnutie č. 1/09 o organizačnej zmene, podľa ktorého sa zrušilo jedno pracovné miesto učiteľa na II. vyučovacom stupni v aprobácii matematika, čím sa mal znížiť počet zamestnancov (t.j. učiteľov v trvalom pracovnom pomere s aprobáciou matematika na II. stupni). Dňa 22. apríla 2009 bola predmetná organizačná zmena ako i výpovede pre žalobkyňu a ďalšiu učiteľku prejednané na zasadnutí zástupcov vedenia žalovanej a zo strany predsedníčky ZO OZ – zástupkyne zamestnancov bolo vyjadrené súhlasné

stanovisko s týmito výpoveďami. U každej z nich bola výpovedným dôvodom nadbytočnosť pracovníka. Vzhľadom k vyššie uvedenému odvolací súd nemal pochybnosti o prijatí organizačnej zmeny zamestnávateľom 20. apríla 2009 a o jej existencii v čase výpovede danej žalobkyni. Žalobkyni bola výpoveď doručená 27. apríla 2009 a po jej prevzatí viac do zamestnania neprišla. Listom z 28. apríla 2009 oznámila žalovanej svoje námietky k výpovedi. Podľa judikatúry, ak dôvod vo výpovedi nejakým spôsobom uvedený je, môže súd vyhlásiť výpoveď za neplatnú pre neuvedenie dôvodu len vtedy, ak na základe vykonaného dokazovania a za použitia výkladu § 15 Zákonníka práce zistí, že výpovedný dôvod je medzi účastníkmi sporný (porovnaj napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 155/1999, R 29/1997). Skutočnosti, ktoré boli dôvodom výpovede nie je potrebné rozvádzať do všetkých podrobností, lebo výpoveď pre neurčitosť alebo nezrozumiteľnosť je neplatná len vtedy, ak by sa nedalo ani výkladom prejavu vôle zistiť, prečo bola daná. Pokiaľ išlo o námietku žalobkyne, že riešenie nadbytočnosti sa nemalo týkať jej osoby odvolací súd uviedol, že o výbere zamestnanca, ktorý je nadbytočný, rozhoduje výlučne zamestnávateľ (R 90/1967). K ostatným námietkami žalobkyne dodal, že v konaní bola preukázaná príčinná súvislosť medzi prijatou organizačnou zmenou a nadbytočnosťou, ako i to, že zo strany žalovanej nedošlo k porušeniu ustanovení Zákonníka práce, keď žalobkyni neponúkla inú vhodnú prácu, pretože nemala možnosť ponúknuť jej žiadne iné miesto. Voľné bolo iba miesto školníka, ktoré zjavne nezodpovedalo kritériu vhodnosti pre žalobkyňu.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala žalobkyňa dovolanie. Navrhla, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zmenil tak, že vyhlási rozsudok, ktorým potvrdí rozsudok súdu prvého stupňa. Žalobkyňa v dovolaní namietala vadu konania podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. K rozsudku odvolacieho súdu uviedla, že „odôvodnenie je nedostatočné, nenáležité, nevyporiadané resp. nesprávne vyhodnotené so všetkými vykonanými dôkazmi nepresvedčivé, a preto ústavne nekonformné“. Žalobkyňa ďalej namietala nesprávne právne posúdenie veci, ktoré odôvodnila tým, že z vykonaného dokazovania výsluchom účastníkov konania vyplynulo, že rozhodnutie o organizačnej zmene tak, ako v súdnom konaní predložil právny zástupca žalovanej pod č. 1/09 a č. 2/09 v čase doručenia výpovede v zákonom požadovanej písomnej forme, jednoznačne neexistovalo. Túto skutočnosť vo svojej výpovedi potvrdila žalobkyňa. Žalovaná vo svojej výpovedi 11. novembra 2009 uviedla, že samotné rozhodnutie o organizačnej zmene nebolo zverejnené. Svedkyňa J. P. vo svojej výpovedi 27. januára 2010 rovnako uviedla, že nijakú organizačnú

zmenu jej nikto nespomínal. Samotná existencia organizačnej zmeny č. 1/09, resp. č. 2/09 nie je ani obsahom napadnutej výpovede z 27. apríla 2009. Vo výpovedi je len všeobecne uvedené „z dôvodov organizačnej zmeny“ bez jej ďalšej špecifikácie, respektíve označenia číslom rozhodnutia a dňom jej prijatia. Neexistujúce a dodatočne vykonštruované je aj tvrdenie o prerokovaní výpovede odborovou organizáciou, pričom podľa posúdenia žalobkyne vôbec nešlo o prerokovanie výpovede odborovým orgánom, pretože išlo výlučne o stretnutie zástupcov vedenia základnej školy. V prípade posudzovania dôvodnosti výpovedného dôvodu podľa ustanovenia § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce treba vychádzať z obsahu pracovnej zmluvy a posúdiť, či došlo u zamestnávateľa k takej zmene, ktorá by robila zamestnanca nadbytočným z hľadiska jeho pozície, na ktorú znie pracovná zmluva. Príčinnú súvislosť organizačnej zmeny s nadbytočnosťou žalobkyne žalovaná nepreukázala. V súvislosti so splnením povinností zamestnávateľa ponúknuť žalobkyni inú prácu je podľa žalobkyne vadným právnym názorom, že svoju povinnosť žalovaná ako zamestnávateľ splniť nemohla.

Žalovaná vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedla, že rozsudok odvolacieho súdu je po právnej stránke správny a zákonný, riadne odôvodnený, presvedčivý, pričom skutkový stav bol riadne a dostatočne zistený. Navrhla dovolania žalobkyne zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpená advokátkou (§ 241 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne nie je dôvodné.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným). Dovolateľka vady v zmysle § 237 písm. a/ až e/, g/ O.s.p. nenamietala a tieto nezistil ani dovolací súd.

Vzhľadom na obsah dovolania osobitne dovolací súd skúmal, či konanie nebolo postihnuté vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ktorú dovolateľka videla v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry EŠLP. Judikatúra tohto súdu teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že

súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré rozsudok súdu prvého stupňa zmenil. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľka sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmatečnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Ani vadu tejto povahy dovolateľ nenamietal a jej existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Dovolateľka namietala, že zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Posúdiť, či je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu so zreteľom na uplatnený dovolací dôvod (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) obsahovo konkretizovanému dovolacím námietkami správny (§ 243b ods. 1 O.s.p.) znamená v danom prípade preskúmať opodstatnenosť odvolacím súdom vysloveného právneho názoru, že výpoveď daná žalobkyni žalovanou z 27. apríla 2009 je platná.

Predpokladom použitia výpovedného dôvodu podľa § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce je a/ existencia organizačnej zmeny, b/ nadbytočnosť zamestnanca, c/ príčinná (objektívne jestvujúca) súvislosť medzi organizačnou zmenou a nadbytočnosťou zamestnanca. Hmotno-právnou podmienkou platnosti skončenia pracovného pomeru z uvedeného výpovedného dôvodu je splnenie povinností vyplývajúcich pre zamestnávateľa z ustanovenia § 63 ods. 2 Zákonníka práce.

Zo spisu je zrejmé, že v predmetnej výpovedi z 27. apríla 2009 (ktorá bola daná žalobkyni) je výpovedný dôvod vymedzený použitím § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce, prijatou organizačnou zmenou pre školský rok 2009/2010, v dôsledku ktorej sa žalobkyňa stala pre žalovanú nadbytočnou, s tým, že zamestnávateľ ju ďalej nemôže zamestnávať v pracovnom pomere. Dovolací súd po preskúmaní veci uzavrel, že organizačná zmena bola u žalovanej najprv predmetom trištvrtoročnej klasifikačnej porady 16. apríla 2009. Po porade bolo riaditeľom školy vydané 20. apríla 2009 rozhodnutie č. 1/09 o organizačnej zmene. V zmysle tohto rozhodnutia sa zrušilo jedno pracovné miesto učiteľa na II. vyučovacom stupni v aprobácii matematika, čím sa znížil počet zamestnancov (t.j. učiteľov v trvalom pracovnom pomere s aprobáciou matematika na II. stupni). O výbere zamestnanca, ktorý je nadbytočný, rozhoduje však výlučne zamestnávateľ; súd nie je v zásade oprávnený v tomto smere rozhodnutie zamestnávateľa preskúmať. Dovolací súd sa ďalej stotožnil so záverom odvolacieho súdu, že žalobkyňa sa stala pre žalovanú nadbytočnou a nadbytočnosť žalobkyne nastala v priamej príčinnej súvislosti s prijatou organizačnou zmenou. Žalovaná súdu predložila plán koncepcie rozvoja škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Šaľa do roku 2015, z ktorého je zrejмый pokles počtu žiakov v nasledujúcich rokoch, ale aj v smerovaní žalovanej v nasledujúcom období. Dovolací súd ďalej dodáva, že zamestnávateľ – žalovaná v čase výpovede nedisponovala nijakými voľnými pracovnými miestami. Zo strany žalovanej nedošlo k porušeniu ustanovení Zákonníka práce, keď žalobkyni neponúkla inú vhodnú prácu, pretože nemala možnosť ponúknuť jej žiadne iné

miesto. Mala voľné iba miesto školníka, ktoré zjavne nezodpovedalo kritériu vhodnosti pre žalobkyňu.

Predmetná organizačná zmena ako i výpovede pre žalobkyňu a ďalšiu učiteľku boli prejednané na zasadnutí zástupcov vedenia žalovanej a zo strany predsedníčky ZO OZ – zástupkyne zamestnancov bolo vyjadrené súhlasné stanovisko s týmito výpoveďami, pričom u každej z nich bola výpovedným dôvodom nadbytočnosť pracovníka. O prijatí organizačnej zmeny a o jej existencii v čase výpovede danej žalobkyňi nie je preto pochyb (tak ako správne uviedol krajský súd). Žalobkyňi bola výpoveď doručená 27. apríla 2009. Žalobkyňa bola totiž prítomná na stretnutí 27. apríla 2009, bola oboznámená s organizačnou zmenou a výpoveď prevzala (hoci prevzatie odmietla podpísať). Toto vyplýva zo skutočnosti, že následne na túto výpoveď reagovala listom (viď č.l. 7 spisu).

K vymedzeniu výpovedného dôvodu dovolací súd uvádza, že taktiež sa stotožnil s názorom odvolacieho súdu, že tento bol v danom prípade vymedzený dostatočným spôsobom. Len v prípade, keby ani pomocou výkladu prejavu vôle na základe výsledkov vykonaného dokazovania a všetkého, čo vyšlo v konaní najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania, nebolo možné spoľahlivo a presne zistiť to, čo bolo po skutkovej stránke dôvodom výpovede z pracovného pomeru, išlo by o neurčitý prejav vôle a o neplatný právny úkon. Skutočnosti, ktoré boli dôvodom pre výpoveď, pritom nie je potrebné rozvádzať do všetkých podrobností. Pre neurčitosť a nezrozumiteľnosť prejavu vôle je výpoveď neplatná len vtedy, keby sa ani výkladom vôle nedalo zistiť, prečo bola výpoveď daná (čo v danom prípade konštatovať nemožno).

Z uvedeného vyplýva, že rozsudok odvolacieho súdu bol z hľadiska uplatnených dovolacích dôvodov správny. Pretože nebolo zistené, že by rozsudok odvolacieho súdu bol postihnutý vadou uvedenou v § 237 O.s.p., alebo tzv. inou vadou konania v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobkyne podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zamietol.

V dovolacom konaní procesne úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyňi, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd jej však nepriznal náhradu trov dovolacieho

konania, lebo si v zákonom určenej lehote nevyčísliła požadovanú náhradu trov dovolacieho konania – trov právneho zastúpenia – a iné trovy zo spisu nevyplývajú (§ 151 ods. 1 a 2 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 23. augusta 2012

JUDr. Martin Vladik, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová